

IN HET BOS, DAAR IS EEN FEESTJE...

NLI De kerstconcerten van het Nationaal Orkest van België zijn altijd bijzonder, maar dit jaar waagt het zich aan iets heel bijzonders: een avontuurlijke, theatrale samenwerking met de meermaals bekroonde illustratrice Kitty Crowther en het befaamde schimmentheatergezelschap Théâtre du Tilleul. ROEL DAENEN

“Voor deze productie wilden we inzoomen op de verschillen én de gelijkenissen van hoe Kerstmis gevierd wordt in Europa,” zegt Kitty Crowther over haar samenwerking met het Nationaal Orkest van België (NOB). “In pakweg Zweden is dat helemaal anders dan in Italië.”

De Brusselse illustratrice met Zweeds-Britse roots liet haar fantasie de vrije loop. De kenmerkende, magische wereld vol visuele poëzie die ze te voorschijn tovert, neemt ons mee diep in het bos. Er staat een groot feest in de steigers, bijzondere gasten, allemaal uit de Europese traditie, schuiven aan: Vader Vorst uit de Russische steppen, de Italiaanse heks Befana, de Drie Koningen, de Zweedse Lucia, kind van het licht...

Het verhaal wordt op de scène tot leven gewekt door dramaturge Carine Ermans en haar schimmentheatergezelschap Théâtre du Tilleul. Het schimmenspel, dat zich zal afspelen in een kleine ‘kijkdoos’, wordt gelijktijdig geprojecteerd op een groot scherm. De klassieke stukken die het NOB ondertussen brengt, vormen een magische soundtrack bij het verhaal.

Hoe is deze samenwerking tot stand gekomen?

KITTY CROWTHER: Een paar jaar geleden ben ik door het NOB gevraagd om een liveconcert te illustreren met tekeningen. Een schot in de roos, mensen vonden dat toen zeer amusant, ontroerend en noem maar op. Maar voor mij was het best heel stresserend. Daar stond ik dan, heel alleen op het podium. Oké, samen met zo’n tachtig musici, maar toch. Toen het orkest me opnieuw vroeg, heb ik toegezegd. Maar... op één voorwaarde: dat ik het niet meer alleen moest doen. Toen heb ik Carine gevraagd of ze zin had om dit avontuur samen met het Théâtre du Tilleul aan te vatten. Ze heeft me intussen wel al een paar keer flink verwenst. (*Schaterlacht*) Carine en ik hebben verschillende zaken die ons binden. Zoals onze voorliefde voor de Engelse en de Amerikaanse literatuur – en niet alleen die voor kinderen – en beelden. En tradities natuurlijk.

Dit is een kerstconcert. Hoe spoort dat met een theatervoorstelling?

CARINE ERMANS: Ik had het programma van de voorbije producties van het NOB bekeken. Ik moet bekennen dat ik zo niet meteen zag wat we konden vertellen. Of beter: wat we konden toevoegen aan de muziek. Ik wilde van meet af aan een vinger in de pap hebben van de muziekkeuze. Uiteindelijk zijn we met dirigent Koen Kessels aan tafel gaan zitten. Dat gaf een zeer interessante wisselwerking. We zijn op zoek gegaan naar elementen waarbij we de muziek en het theater op een verrassende manier konden verbinden. Zo hebben we allebei dingen aangebracht, wat ons tot een mooie verzameling orkestwerken heeft gebracht. Daaruit hebben we fragmen-

ten geselecteerd. Het orkest brengt werk van onder anderen Prokofiev, Moessorgski, Stravinski, en Tsjajkovski. En, heel bijzonder, ook het Kinderkoor van de Vlaamse Opera staat mee op het podium!

CROWTHER: De muziek zorgt mee voor de vaart in ons verhaal. We zoeken ook heel bewust een meerlagige boodschap op: we willen een verhaal voor kinderen brengen, zeer zeker. Maar langs de andere kant is het ook een heel aparte sfeer die we willen oproepen – de sfeer van een lang vervlogen kindertijd.

In hoeverre bepaalt de grafiek van je figuren hun optreden op de planken?

ERMANS: In Théâtre du Tilleul vertrekken we altijd van een grafisch gegeven, dikwijls van het werk van illustratoren van kinder- en jeugdboeken. Maar theater is ook beweging. Dus moeten we de personages laten bewegen op een geloofwaardige manier. Daarvoor moet je weten wat de persoonlijkheid is van dat personage! Kitty’s versie van een van de Drie Koningen is een figuur met erg brede schouders. Zo’n beetje als de geest die uit

de fles komt... Dan zorgen we ervoor dat die ook zo (*maakt een draaiende beweging met de handen*) beweegt, schommelend zeg maar.

CROWTHER: Die figuur heeft ook zo’n nauw, spannend kleed aan dat hij niet anders kan dan met héél kleine pasjes stappen, zwalpend over de scène.

ERMANS: Dat is ons werk, namelijk een manier vinden hoe je levenloze dingen tot leven kunt wekken. Veel van de figuren die we hier gebruiken

zijn erg ruw. Traditioneel werden de personages in het papiertheater gemanipuleerd langs de zijkant, vanuit de coulissen. Die werkwijze beperkt enorm de bewegingsmogelijkheden. Wij hebben ervoor gekozen om te werken zoals in het stangoppentheater, met een manipulatie van bovenuit. Dat maakt de bewegingen veel directer en laat ons toe om de personages vliëgensvlug op te laten komen, hen te laten springen, maar ook hen in een handomdraai weer te laten verdwijnen.

Jullie hebben een magisch universum geschapen, dat sfeer van de kindertijd oproept. Bemerken we daar een flinke snuif nostalgie?

ERMANS: Hm, misschien toch niet helemaal nostalgisch. De keuze van de muziek, opmerkelijk genoeg, draagt daar ook wel toe bij. Zo gaan we van start met een van de *Hungarian sketches* van Bartók. De teneur van dat werk is heel melancholisch. Ideaal dus voor ons verhaal, dat begint met een kind dat zich verveelt in een leeg huis.

CROWTHER: Lang blijven we niet bij dat melancholische, want het verhaal groeit uit tot een burlesk feest, met een troep konijnen die alles ondersteboven komt kegelen. Het ontspoorde uiteindelijk helemaal. (*Lacht*)

FR | Le concert de Noël de l’Orchestre National de Belgique est chaque fois un peu particulier. Cette année, l’ensemble crée, avec l’illustratrice couverte de récompenses Kitty Crowther et le Théâtre du Tilleul, compagnie théâtrale spécialisée dans les jeux d’ombres, un univers magique rempli d’une pétillante poésie visuelle.

EN | The National Orchestra of Belgium’s Christmas concerts are always very special. This year, in collaboration with award-winning illustrator Kitty Crowther and the renowned shadow theatre company Théâtre du Tilleul, it will present a magical world of sparkling visual poetry.

NATIONAAL ORKEST VAN BELGIË

23/12 • 18.30, €10/20/29/37, vanaf 4 jaar

PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN/PALAI DES BEAUX-ARTS rue Ravensteinstraat 23, Brussel/Bruelles, 02-507.82.00, info@bozar.be, www.bozar.be